

Sygn. akt IV Ka 402/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSA Stanisław Tomasiak

Sędziowie SO Sławomir Gosławski (spr.)

del. SR Anna Hanus-Klara

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Janusza Omyły

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2014 roku

sprawy **R. B.**

oskarżonego z art.178a§1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 7 maja 2014 roku sygn. akt II K 122/14

na podstawie art. 437 § 1 kpk, art. 438 pkt 4 kpk, art. 634 kpk, art. 627 kpk **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż** z orzeczonego w punkcie 2 zakazu wyłącza pojazdy, do których prowadzenia jest wymagana kategoria B prawa jazdy;

w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

zasądza od oskarżonego R. B. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 402/14

UZASADNIENIE

R. B. został oskarżony o to, że:

w dniu 17 lutego 2014 roku około godz. 01.40 w L. na ul. (...), pow. (...), woj. (...), w ruchu lądowym kierował samochodem ciężarowym marki M. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości, tj. 0,36 mg/l, 0,37 mg/l, 0,35 mg/l, 0,34 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

tj. o czyn z art. 178a § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. wyrokiem z dnia 7 maja 2014 roku w sprawie II K 122/14:

1. oskarżonego R. B. uznał za winnego popełnienia dokonania zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178a §1 kk i za to na podstawie art. 178a § 1 kk wymierzył mu karę 70 stawek dziennych grzywny, przyjmując wartość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych;

2. na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres jednego roku;

3. na podstawie art. 63 § 2 kk na poczet orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego zatrzymania prawa jazdy od dnia 17 lutego 2014 roku;

4. na podstawie art. 49 § 2 kk zasądził od oskarżonego na rzecz FPPoPP kwotę 100 złotych tytułem świadczenia pieniężnego;

5. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 140 złotych opłaty i kwotę 90 złotych tytułem wydatków poniesionych w sprawie.

Powyższy wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia co do kary zaskarżył oskarżony.

Wyrokowi zarzucił:

-obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 53 kk poprzez nieuwzględnienie wszystkich okoliczności, które powinny wpłynąć na wymiar kary;

-rażącą niewspółmierność kary poprzez orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres jednego roku.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3, 5 t.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

apelację należy ostatecznie uznać za zasadną.

Na wstępie należy podnieść, iż sąd I instancji prawidłowo ustalił sprawstwo oskarżonego, które w skardze apelacyjnej nie jest kwestionowane; nie musi być więc przedmiotem szczegółowych rozważań sądu okręgowego. Ponadto do czynu przypisanego oskarżonemu sąd ten zastosował właściwą kwalifikację prawną.

Zarzut rażącej niewspółmierności kary jako zarzut z kategorii ocen można zasadnie podnosić, gdy kara (zastosowana reakcja karna), jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy – innymi słowy, gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą. Odnosi się to również do środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów.

Zmiana wysokości orzeczonej kary (reakcji karnej) mogłaby w wyniku postępowania odwoławczego nastąpić jedynie wówczas, gdyby kara ta jawiła się jako „rażąco niewspółmierna”. Owa niewspółmierność w ustawie została poprzedzona określeniem „rażąca”, co wyraźnie zaostrza kryterium zmiany wyroku z powodu czwartej podstawy odwoławczej. Określenie „rażąca” należy bowiem odczytywać dosłownie i jednoznacznie jako cechę kary, która istotnie przez swą niewspółmierność razi (oślepia). Nawet gdyby zastosowana reakcja karna jawiła się sądowi odwoławczemu jako niewspółmierna, odnosząc to do badanego przypadku - nawet jako surowa, nie mogłoby to prowadzić do obniżenia kary, gdyby ta niewspółmierność nie miała charakteru rażącego.

Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie; w kontekście orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowym na okres jednego roku należy podkreślić, iż:

- oskarżony nie był uprzednio karany, co oznacza, iż przez kilkanaście lat dorosłego życia przestrzegał porządku prawnego i inkryminowany czyn ma charakter incydentalny, odbiegający od dotychczasowej linii jego postępowania;
- był zawodowym kierowcą i pracował w firmie transportowej;
- na jego wyłącznym utrzymaniu pozostawała rodzina: żona i dwoje dzieci w wieku 2 i 7 lat;
- stan nietrzeźwości sprawcy był zbliżony do dolnej granicy (o. 36 mg/l) i nie powodował znacznego upośledzenia jego czynności psychofizycznych;
- posiadanie prawa jazdy kategorii B umożliwi oskarżonemu kontynuowanie pracy.

Intencja ustawodawcy wprowadzającego przepis art. 42 § 2 kk była jednoznaczna, chodziło o wykluczenie z ruchu drogowego osób nietrzeźwych. Z całą pewnością ratio legis art. 42 § 1 i 2 kk wyraża się w tym, że należy pozbawić sprawcę przede wszystkim uprawnień do kierowania tym pojazdem, którym stworzył zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu. Ważne jest aby instytucję określoną w art. 42 § 1 kk wykorzystać w sposób na tyle rozważny, by odzwierciedlała ona przede wszystkim stopień społecznej szkodliwości przestępstwa popełnionego przez sprawcę i uniemożliwiła mu prowadzenie pojazdów przez odpowiedni okres czasu.

W tym znaczeniu nie można jednak całkowicie pominąć związku między rodzajem pojazdu, który sprawca prowadził, a zakresem orzeczonego przez sąd zakazu. W tym przypadku inkryminowane zachowanie sprawcy, które ma charakter incydentalny - w świetle zaskarżonego orzeczenia stanowi o przekreśleniu dotychczasowej drogi zawodowej oskarżonego, utracie miejsca pracy i źródła dochodów. Dlatego kierując się względami humanitarnymi sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z orzeczonego w punkcie 2 wyroku zakazu wyłączył pojazdy, do których prowadzenia jest wymagana kategoria B prawa jazdy; tym samym uznał ostatecznie, iż z uwagi na sylwetkę sprawcy, linię jego życia, okoliczności przedmiotowego czynu – nie jest konieczne dla osiągnięcia celów zastosowanej reakcji karnej objęcie zakazem wszelkich pojazdów mechanicznych. Pozbawienie oskarżonego możliwości wykonywania dotychczasowego zawodu i zarobkowania nawet jako kierowca samochodów o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej

3, 5 t w tych realiach stanowiłoby o reakcji karnej zawierającej cechy rażącej surowości. Orzeczone ostatecznie zakaz ma uniemożliwić sprawcy ponowne popełnienie przestępstwa tego samego rodzaju, a jednocześnie wyeliminować go w tym zakresie na pewien czas z ruchu drogowego. Ponadto może on realizować funkcję wychowawczą, uświadamiając sprawcy niedopuszczalność jazdy pod wpływem alkoholu. Natomiast generalnoprewencyjny mechanizm oddziaływania zakazu prowadzenia pojazdów polega przede wszystkim na wzbudzeniu obawy u potencjalnych sprawców nieuchronnej odpowiedzialności karnej za przedmiotowe czyny. Powoduje on zwłaszcza zrodzenie przekonania o nieopłacalności przestępstw skutkujących orzeczeniem zakazu i potrzebie przestrzegania przepisów ruchu drogowego.

Pomimo złagodzenia przedmiotowego zakazu, suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzonych za przypisane przestępstwo uwzględnia w wystarczającej mierze potrzeby w zakresie osiągnięcia zadań w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej.

Z tych wszystkich względów sąd okręgowy orzekł, jak w sentencji; na podstawie przepisów powołanych w wyroku obciążył oskarżonego kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze.